

Kapitel 4

LATEINISCHE TEXTVORLAGE

Welche lateinische Handschrift der lothringischen Übersetzung als Vorlage diente, ist nicht bekannt. Die folgende Tabelle listet Stellen auf, die vielleicht darüber Aufschluss geben könnten. Diejenige Variante, die der Übersetzung entspricht, wird jeweils als erste genannt.

Die kritische Edition von M. Adriaen (in der folgenden Tabelle mit 'Adriaen' zitiert) beruht vor allem auf der von Dom Denys de Sainte-Marthe (1650–1725) besorgten Mauriner-Edition (Paris 1705).¹ Dieser hatte neben älteren Editionen² insbesondere frankogallische Codices benutzt, unter denen der "uetustissimus ... Corbeiensis ... qui Caroli Magni, imo etiam Pipini Regis aetatem superare creditur" durch sein Alter hervorrage³.

Die im Folgenden aufgeführten Siglen finden sich bei Adriaen auf S. 2 (*Conspectus siglorum*) und S. 3 (zu *Mariniano*: Cod. Leningrad Q v I, 30; Vindocin.).

G	Leningrad (Publichnaja Biblioteka) [Russische Nationalbibliothek, Sankt Petersburg] Q v I, 14, 7. Jh. (antiquissimus Corbeiensis Maurinorum)
A	Mailand (Bibl. Ambrosiana) S 36 sup. + Turin (Bibl. Universitaria) F IV I, fasc. 10 (7. Jh.; aus der Abtei Bobbio)
Corb.	Cod. Corbeiensis
Germ.	Duo codices Germanenses (praeter Germanensem antiquissimum seu G)
Long.	Cod. Longipontanus
Lyr.	Cod. Lyranus
Norm.	Codd. Normanni, seu Gem., Ebr., Vtic. (Uticensis), Sag., Lyr., Becc., Rot.
Suess.	Cod. Suessionensis
Vall.	Cod. Claravallensis
Gouss.	Editio Goussainville, Paris, 1675
μ	Editio Maurinorum, Paris, 1705
edd.	Editores antiqui praeter Maurinos

¹ Adriaen S. VIII f.

² Dom Denys de Sainte-Marthe: "adhibuimus etiam ueterum editionum Parisiensis 1502, et alterius 1518, Gilotianae, Vaticanae, denique nouissimae Gussanvillaeanae subsidium" (zit. Adriaen S. VIII).

³ Dom Denys de Sainte-Marthe.

Taio Taio, Sententiarum libri V – Pl. 80, c. 727–990
Hraban. Hrabanus Maurus, Comm. in Ezechielem libri XX –
PL 110, c. 493–1084.

Leningrad Q v I, 30 Cod. Leningrad [Sankt Petersburg] Q v I, 30 (11. Jh.)
(Staerk, LXXXIV)

Vindocin. Cod. Vindocin. 142 (13. Jh.)

<i>Marien</i>	1r,3	<i>Mariano</i>	G Corb. M
		<i>Mariniano</i>	Suess. Long. Gouss.
		<i>Marciano</i>	Leningrad Q v I, 30
		<i>Martiniano</i>	Vindocin.
<i>li serjanz des serjanz Damedeu</i>	1r,4f.	<i>servus servorum dei</i>	G aliique
		∅	plures codd.
<i>lo prophete</i>	1v,1	<i>propheta</i>	Adriaen
		<i>propheta fehlt</i>	G
∅	4v,21f.	<i>enim</i>	Adriaen
		<i>enim</i>	G Corb. μ
		<i>ergo</i>	plur. codd. edd.
∅	5v,17	∅	Adriaen
		<i>ierosolymis</i>	add. cett. codd. edd. μ
<i>bien</i>	6v,23	<i>utique</i>	Suess.
		<i>itaque</i>	G Corb. Germ. al. codd. edd. μ
<i>il et encommenciét</i>	10v,17f.	<i>inceptit</i>	A
		<i>incipit</i>	Adriaen
<i>il vit dedenz</i>	11r,4	<i>vidit</i>	A
		<i>videt</i>	Adriaen
<i>ceu ke nos dison[s] per l'us de doctrine et de decipline</i>	12r,6	<i>dicimus</i>	G Corb Germ. pler. cdd. edd. Beda app.
		<i>discimus</i>	A Vall. Angl. Beda μ
<i>li envoiemenz del maligne espirite venz</i>	14v,7f.	<i>immissio ventus</i>	M Hraban.
		<i>ventus</i>	G Corb.
		<i>emisso vento</i>	A
<i>del maligne espirite</i>	14v,8	<i>maligni</i>	G 1 m, A Hraban. μ
		<i>malignus</i>	G a.m., Corb.
<i>consumist</i>	15r,19	<i>consumit</i>	Adriaen
		<i>consumet</i>	G pler. Norm.
<i>rabaterit</i>	17r,4f.	<i>deprimet</i>	G, corr. a.m.
		<i>deprimit</i>	Adriaen
<i>lairit</i>	17r,11	<i>permittet</i>	Adriaen
		<i>permittit</i>	Hraban.
<i>... d'omme en os. » (∅) Quels hom ...</i>	18r,4	<i>Cum ... (Sed fehlt)</i>	G A ed. Rom. et Hraban.
		<i>Cum ... Sed</i>	Adriaen
<i>ceu ke conrumpuit estre ne puet</i>	19v,9	<i>incorruptionem</i>	A edd.
		<i>incorruptum</i>	Adriaen

<i>tote voies</i>	19v,16	<i>tamen</i>	Adriaen
		∅	Hraban.
<i>atampréz</i>	23r,3	<i>temperatus</i>	Taio
		<i>temperans</i>	Adriaen
<i>soffeist</i>	41v,1	<i>sufficet</i>	A
		<i>suffecit</i>	G, i s. e a.m.
<i>desor ∅ subtilment</i>	43v,7	<i>et fehlt</i>	Taio
		<i>et</i>	Adriaen
<i>li prophetes vëoit per espirit</i> 46r,10f.		<i>Videbat enim spiritum propheta</i>	A
		<i>Videbat enim sanctus propheta</i>	Adriaen
<i>se vëoit</i>	49v,11	<i>se ... videbat</i>	G Hraban.
		<i>se ... stare videbat</i>	Adriaen
<i>la pawor des orguillos</i> 59r,20		<i>timorem</i>	Hraban.
		<i>tumorem</i>	Adriaen
<i>s'essassét</i>	62v,20	<i>exaltavit se</i>	nach TL 4,316,8 [sub GIGANT], bei Adriaen keine Var.
		<i>exsultavit</i>	G
<i>conversion</i>	67v,16	<i>conversione</i>	Norm.
		<i>conversatione</i>	Adriaen
<i>jors</i>	77aRecto,10	<i>nunquam</i>	Hraban.
		<i>nusquam</i>	Adriaen
<i>per sa patience, il</i>	98v,25	<i>per suam patientiam</i>	Hraban.
		<i>per se patientiam</i>	Adriaen
<i>est</i>	101v,22	<i>est</i>	Lyr.
		<i>et</i>	Adriaen
<i>vision</i>	109v,6	<i>visionis</i>	Vall.
		<i>iussionis</i>	Adriaen
<i>cum</i>	118v,15	<i>cum</i>	Hraban.
		<i>tum</i>	Adriaen
<i>argument</i>	118v,22	<i>argumentum</i>	edd. (et G iuxta μ m. rec. sed erronee)
		<i>argumento</i>	G, e corr. m. 1
		<i>augmentum</i>	Adriaen
<i>vos enswarderoiz k'il serunt sor vos mismes por lo bien k'il unt et ke vos n'avoiz mies</i> 119r,1ff.		<i>super vosmetipsos eos esse arbitramini pro bono quod ipsi habere et vos non habere aspicitis</i>	Vall.
		<i>super vosmetipsos eos pro bono quod ipsi habent et vos non habetis aspicitis</i>	Adriaen
<i>multeplies</i>	120r,6	<i>multiplicas</i>	G pler. Norm. Long.
		<i>multiplica</i>	Adriaen
<i>dïet</i>	120v,24	<i>dicat</i>	G
		<i>dicit</i>	Adriaen
<i>receut</i>	135r,26	<i>suscepit</i>	G
		<i>suscipit</i>	Adriaen

∅	138r,19	∅	Hraban.
		<i>quia domus exasperans est</i>	Adriaen
<i>discrecion</i>	140r,2	<i>discretionis</i>	Long.
		<i>districtionis</i>	Adriaen